

To byl ten z pohádek Na mou duši do psích uší, které mu měl tvůj táta vyprávět?

Ne, to zase táta měl jezevčíka Huga, kterej byl od malinka extrémně zapšklej a vodmítal bejt na zemi. Ten musel bejt pořád oči v oči, takže když si táta s někým povídal, musel Huga vzít a držet ho ve stejný vejšce, aby mohl komunikovat jako lidi, jinak byl naštvanej. A protože ho táta dobře krmil, tak byl od malinka trošku tlustoprd, až vlastně pár let před svou smrtí onemocněl a musel mít dietky jako režiji s kousky kuřecího a tak. No a ten pes ve dvanácti zhubnul a objevil běh. Takže si prožil krásný stáří v trysku.

KAŽDEJ PES MÁ NĚKDE SVOJI KOLOBĚŽKU

S Markem jsme se sešli v pražském baru Krásný ztráty. Od vedlejšího stolu za námi přiběhl pes, Marek ho chvíli hladil a potom se zeptal jeho majitele, kde má koloběžku. Nechá-pavě jsem se na něj podívala. „No přece každé pes má NĚKDE svoji koloběžku,“ odpověděl.*

Máš radši spíš kočky, nebo psy?

Já jsem měl vždycky radši psy... Jenomže jsem se přiznal do kočičí rodiny a musím přiznat, že jsem o těch kočkách zase až tolik nevěděl a měl jsem tendenci je trošku podceňovat. Říkal jsem si, že pes je kámoš, se kterým si můžu povídat, když chci nebo když je mi smutno... No a pak jsem zjistil, že s těma kočkama je to taky tak. Máme dvě normální venkovský holky a jedna si třeba sama vymyslela aportování. Prostě si přinesla takovou plyšovou myš a pustila ji přede mnou, já jsem ji hodil a ona mi ji přinesla zpátky. Takhle to fungovalo asi dva roky a pak ji to z ničeho nic, ze dne na den, přestalo bavit. *Čím se vlastně ten vztah člověka ke kočkám a psům nejvíc liší? A jak jinak by se měl člověk ke psům chovat než ke kočkám, myslíš povely a tak?* Jako k partnerovi. Hodně samozřejmě záleží na tom, jakého psa si člověk pořídí.

To u koček určitě taky. Některá je přímo vlezlá, jiná spíš odtažitá...

Hm, tak to já jsem šťastnej, že jsme si pořídili vlezlý, který se chtěj mazlit pořád. A který se mnou spěj v posteli, takže já se většinou ráno probouzím zapadlej v nějaký škvíře, zatímco prostředek mýho polštáře okupuje jedna a prostředek mý deky druhá. Ono je to všechno limitovaný tím, že bydlíme v baráku, kterej je u silnice, takže jsou to kočky typicky „barákový“ a jen na chalupě, kde jim nic nehrozí, si užívaj ten správný kočičí život se všema těma myšičkama a lovením, sestřelujou motýly na louce...

Ale abych se vrátil zpátky, celej život jsem měl psy. Prvního jsem sice prosadil až v patnácti – to byl takovej vořech, kterýho mi vrazila kamarádka, něco podobnýho kokršpanělovi, a já jsem si musel počkat, až moje maminka bude na návštěvě u hodnějch lidí, pak jsem tam zazvonil se psem v náručí a ona sice začala šílet, ale všichni známi zase začali šíslat a rozplývat se... no a tak jsem si prosadil prvního psa. I když v těch patnácti už bylo jasné, že to nakonec zůstane na mámě. Když jsem pak vypadl z domu, rozhodla se, že si ho nechá, protože už do něj byla zamilovaná... No a potom jsem měl jezevčíka...

Pak jsme měli bigla, kterýho si vybrala moje dcera. Neustále otvírala atlas na straně 28 a zabodávala prst na bigla, a tak jsme jednou vyrazili do VELAŽu, kde se prodávaj laboratorní zvířata, a protože tehdy ty biglovský maminky moc rodily, tak tam bylo strašně moc miminek. My jsme dvě vybrali – jedno ještě pro našeho kamaráda – ale bylo to strašný. To, že člověk dvě zachraňuje, převážil ten pocit, že jich tam desítky musí nechat třeba k nějaký velmi smutný budoucnosti. Přes víkend jsme je pak měli doma oba dva a už to s námi šilo, že si je necháme, neuměli jsme si vybrat, kterýho si necháme a kterýho si má vzít ten kamarád, až to náš Frigo vyřešil tím, že se jako první vydrápal na gauč a svýho bráchu už tam nepustil. Tím bylo rozhodnuto. Friga jsem ale nakonec prorozváděl. Pak se mi ale stalo něco, při čem jsem si uvědomil, že o těch zvířatech nevíme vlastně nic. Kamarádka objevila na vesnici zatoulanýho vlčáka, po kterým tam lidi házeli klacky a šutry, že do tý vesnice nepatří, tak si ho vzala domů a nevěděla, co s ním. No a já jsem vyměkl. Přestože jsme s mojí ženou bydleli v malinký garsonce na Vinohradech, tak jsme ho tam měli tři měsíce a hledali jsme někoho, kdo by si ho nechal.

Od začátku jsme věděli, že my si ho vzhledem k našemu stylu života nechat nemůžeme. Našel se kamarád, který po něm hrozně zatoužil, tak jsme ho odvezli z Vinohrad na Petřiny k němu domů. Asi po měsíci jsme se v jednu v noci vraceli s kapelou z nějakýho hraní domů a před barákem seděl pes. Nejdřív jsem si říkal: jasně, já to prostě nabaluju, vždycky to tak bylo, že za mnou jdou ty zatoulaný zoufalci, tak to bude další takovej nešťastník. Až když jsem ho vzal na světlo, tak jsem zjistil, že je to ten náš Dáreček. Tak jsem zavolał tomu kamarádovi a on říká: „No mně utekl v osm večer na procházce, od té doby ho hledám.“ Nevím, kolik je to kiláků od nás z Vinohrad přes celou Prahu až na Petřiny, minimálně nějakých dvacet, ale ten pes to nějakým způsobem musel ujít. Nikdo nevíme jak, a seděl u mě před barákem. Vzal jsem ho nahoru, Dáreček si lehnul pod stůl a tvářil se spokojeně. Druhej den si pro něj přišel kamarád a ten pes s ním naprosto v pohodě odešel domů. Já jsem mu říkal, že kdyby se to opakovalo, ať se nezlobí, ale že si ho už prostě nechám, protože to bych asi nezvládl. Ale už se to nestalo. A tehdy mi došlo, že o nich nevíme nic. Možná proto jim některý lidi pletou ty svetříčky. *Oni jsou těmi svetříčky, jak říkáš, tak trochu polidšťování...* No jasně, ale zase když už se shodneme, že o nich nic nevíme, tak vlastně ani nevíme, do jaký míry oni chtějí bejt polidšťování. Fakt je, že neexistuje žádný zvíře, který je na nás tak závislý jako pes. Na samém začátku to asi byla oboustranná dohoda, ale dál už jsme si to vymysleli my, takže opravdu existuje povinnost se o ně starat. A jestliže to někdo přehání, tak pro mě je to maximálně člověk trochu pomatenej, ale pořád je to lepší než grázl, kterej psa přiváže někde v lese. Jednou jsem totiž viděl člověka, jak uvázal v lese psa ke stromu a celá rodinka se na to koukala z auta. Jel jsem pak za ním ještě snad 130 kilometrů a nakonec jsem mu v hysterii hodil cihlu do předního skla. *Fakt jsi to udělal? A jak to dopadlo?* Pak mě čekalo nějaký kárný řízení a tak. Takže jsem nevyhrál.

Proč? Prohra není vždycky tak jednoznačná...

Ale pro toho chlapa to nebylo ani výchovný.

Různí psi mají bohužel i různý osudy...

To mi připomnělo pražskýho kultovního psa, kterýho se, i když to zní pitomě, podařilo zachránit z válečného Sarajeva. Režisér Radim Špaček mě tehdy přesvědčil, abych s ním odjel do Sarajeva točit nějakýho dokument, do kterýho chtěl i nějaký hraný věci. Tehdy se Sarajevo chystalo na třetí válečnou zimu. A protože tam už všechno bylo paralyzovaný a neexistovali tam žádní popeláři, tak se kolem hald odpadků potulovaly mraky psů a byl tam taky takovej hubenej, podvyživenej vlačáček, kterýho se pak Radimovi podařilo nějak pod svetrem propašovat do Prahy. Pak se z něj stal velmi slavný rokenrolovej pes Kurt, kterej žil v Malostřanský Besedě, a dokonce jezdil sám tramvají. Je to snad jedinej pes, kterej měl oficiální akreditaci na filmovej festival.

Vlastně bychom se od zvířat mohli hodně učit. Jako třeba instinkt, kterým pes tuší, kdy se jeho pán vrací, už když je v autě 100 kilometrů

od domova, navíc v neobvyklou dobu, a začne ho očekávat...

Nebo jak je možný, že pes, když jede na výlet, kde dlouho nebo nikdy nebyl, ví pět minut předem, že už je u cíle? Prostě se pět minut před tím, než se zaparkuje, probudí a kouká z okna a už má vyřešený, že cesta končí...

Nebo taky ví, že jeho pán bude nemocný třeba tři dny před propuknutím nemoci... Tu mimojazykovou komunikaci jim závidím.

Náš bígl to byla velká pomůcka. To byl vítací pes, ten ke každému hned běžel. Chodili k nám jen dva lidi, před kterejma byl bésnej a museli jsme ho zavřít. A jak se časem ukázalo, byli to oba mimořádný hajzlové. Ale teď je otázka, jestli je tímto už zase nepolidšťujeme (*smích*).

Jednou z možností, proč je vlastně vůbec máme, může být právě i to, že člověk cítí, že ten pes je v něčem lepší než on.

V čem jsou teda podle tebe psi lepší než lidi?

Třeba, že neumí bejt zákeřní. Pes se dá vždycky zkazit, ale jinak si myslím, že psí charakter je pro mě podstatně přijatelnější než lidskej. Teda u většiny. A nemůže bejt důvodem pro to, že si lidi pořizují ty věrný zvířata, taky právě touha po věrnosti? Jak se ty naše lidský vztahy rozpadají a jak se to celý hroutí...?

Asi na tom něco bude. Ale já si třeba nemyslím, že mám kočku z tohoto důvodu. Mně se líbí, jak měkce našlapuje, jaká je to šelma – jako exkurze někam do minulosti.

Ještě je tam spousta racionálních důvodů od teorie o tom, že pro dítě je dobrý, když vyrůstá s tím zvířátkem, až po babičky, kterejm prostě nezbylo nic než ten jejich voříšek. Já si myslím, že soužití se zvířaty nás polepšuje a že to cítíme. A taky že nám to soužití prostě svědčí.

(Nejen) o zvířatech jsme si povídali s Markem Brodským – hercem, hudebníkem, publicistou a výtvarníkem.

** Kde má koloběžku váš pes, už ale budete muset objevit sami. Koneckonců, znáte ho ze všech nejlíp.*